

Bilaga 2 Svar på återremitterat ärende

Ett ärende om ny inriktning för stadsbyggnadsprojekt Dalkarlsängen med trafikplats togs upp för beslut i kommunstyrelsen den 8 oktober 2024 men ärendet återremitterades utifrån att förtydliganden enligt nedan önskades:

1. Det finns ett föreläggande om sluttäckning av den gamla tippen. Vilka alternativ finns för att utföra det och går det att göra till lägre kostnad.
2. Hur ser möjligheten ut att anlägga en fotbollsplan ovanpå den sluttäckta tippen.
3. Dalvägens förlängning till Boovägen föreslås utgå på grund av svåra markförhållanden och oskäligt hög investeringsutgift. Vilken konsekvens blir detta för de områden i sydöstra Boo där detaljplanering nyligen slutförts och utbyggnad av vägar pågår.

Nedan följer redogörelse för samtliga punkter i återremissen.

Sluttäckning

Enligt den första punkten i återremissen efterfrågades förtydligande om vilka alternativ som finns till sluttäckning av den gamla tippen och om det går att göra till en lägre kostnad.

Sluttäckning är det enda alternativet för deponiområdet. Kommunen måste sluttäcka enligt deponiförordningen. Det fanns tidigare en teoretisk möjlighet att helt sanera deponin. Det hade inneburit att allt förorenat material skulle forslats bort, vilket också innebar en vertikal dränering och våtmarken hade torrlagts. Det bedömdes tidigt i stadsbyggnadsprojektet vara väsentligt dyrare och miljömässigt sämre. Denna åtgärd bedöms idag inte heller möjlig i relation till artskyddsbestämmelserna.

De stora kostnadsposterna för sluttäckning består av omfördelning samt påförande av massor, fyllning av jordbankar för att förhindra erosion och skred, så kallade tryckbankar, samt tätskikt för att förhindra urlakning av deponin. Gestaltning, val av vegetation och övriga åtgärder på landskap bedöms i sammanhanget ha mindre påverkan på totalkostnaden.

Den enskilt största kostnadsposten för sluttäckning är inköp och transport av sten- och jordmassor. För att minska kostnaden för massor var projektets strategi att cirkulär användning, genom lokalt logistikcenter, skulle tillämpas tillsammans med det intilliggande stadsbyggnadsprojektet sydöstra Boo. Detta är ej längre möjligt då miljötillståndprocessen samt genomförande av skyddsåtgärder för skyddade arter kräver allt för lång tid.

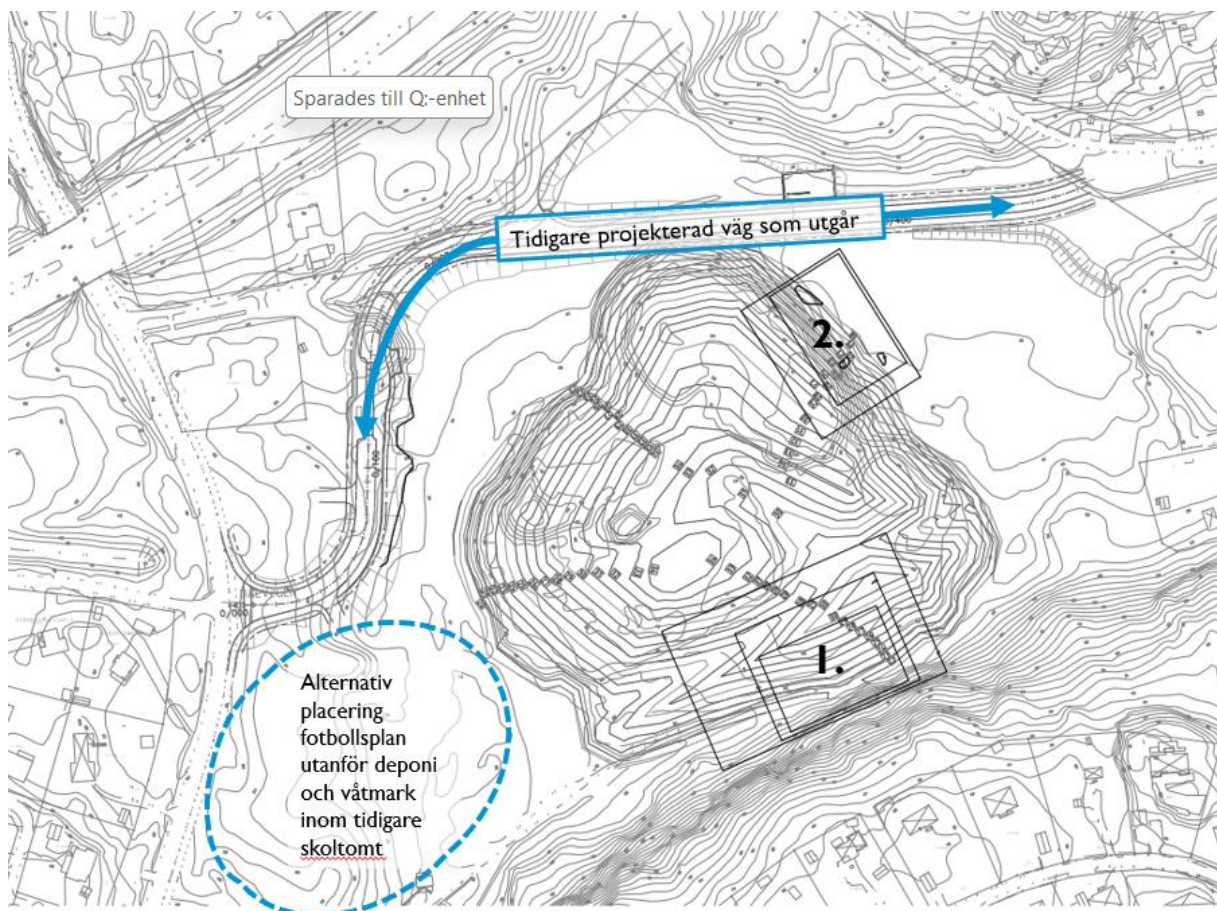
Fotbollsplan ovanpå sluttäckt deponi

Enligt återremissens andra punkt efterfrågades förtydligande om hur möjligheten ser ut att anlägga en fotbollsplan ovanpå den sluttäckta deponin.

Deponin i Dalkarlsängen ligger inom ett våtmarksområde och består till stor del av förorenade jordmassor som lagts ovanpå torvmark, gytta och lera. Deponeringen av jordmassor innebär att lösa underliggande jordlager tryckts ned eller åt sidan. Det innebär att deponin inte är stabil utan att sättningar fortfarande är pågående i området och förväntas öka vid sluttäckning.

Den planerade hanteringen av deponin innebär att den ska sluttäckas. Det betyder att fyllnadsmassorna ska grävas om och omformas till en tydlig kulle. På kullen placeras ett tätskikt, en gummiduk, som förhindrar att nederbörd tränger ner till de förorenade massorna och att föroreningar läcker ut i omgivningen. Ovanpå tätskiktet läggs sedan ett lager av cirka två meter jordmassor. Syftet med utformningen som en kulle är att nederbörden ska rinna av längs tätskiktets yta istället för att infiltrera de underliggande massorna.

Två alternativa platser för fotbollsplan har föreslagits och studerats i en geoteknisk promemoria utifrån de geotekniska förutsättningarna, se bild nedan. Några andra platser ovanpå den sluttäckta deponin bedöms inte aktuella att studera på grund av alltför dåliga grundförhållanden. Ett separat artskyddsutlåtande har dessutom gjorts av hur respektive alternativ påverkar groddjur som finns i området, särskilt den större vattensalamandern. Alternativ 1 är beläget i södra delen av deponiområdet. Alternativ 2 ligger i norra delen av deponin. Placeringen av de utredda alternativen har illustrerats på situationsplanen av den projektering som är gjord av en sluttäckt deponi.

Situationsplan över den tilltänkta projekteringen av sluttäckning av deponin. Situationsplanen visar också tidigare tilltänkt projektering av Dalvägens förlängning. Lägena för de utredda ytorna för fotbollsplaner, alternativ 1 och alternativ 2, är illustrerade på den tidigare gjorda projekteringen. I väster mellan Boovägen och deponin inom det område där skola utgår kan alternativ placering för fotbollsplan finnas.

Alternativ 1

Enligt artskyddsutredningen bedöms det föreligga en betydande risk, det vill säga det är högst sannolikt, för att ett förbud enligt artskyddsförordningen aktualiseras när domstolen prövar miljötillståndsansökan som sluttäckningen kräver. Alternativ 1 innebär att lekvattnet för större vattensalamander kommer påverkas i större omfattning. Om artskyddsförbudet utlöses innebär det att det inte är möjligt att anlägga något alls inom projektområdet.

Alternativ 2

Alternativ 2 bedöms innebära en betydligt lägre risk för att påverka större vattensalamander negativt. Geotekniskt sett kan dock detta alternativ inte stödja en fullstor 11-spelareplan, utan endast en mindre plan. Om en fotbollsplan ska vara möjlig att placera enligt alternativ 2 bedöms cirka 40 000 kubikmeter massor att behöva transporteras bort som deponiavfall.

Grov kostnadsuppskattning, alternativ 2

Nedan följer en grov kostnadsuppskattning för att kunna ge ett första underlag till om en fotbollsplan på den sluttäcka deponin ska utredas vidare.

1. Transport av massor till deponi: 95 miljoner kronor
2. Markstabilisering: 8 miljoner kronor
3. Fotbollsplanen, konstgräs inklusive belysning och staket: 12 miljoner kronor
4. Tillfartsväg samt parkering till fotbollsplanen: 10 miljoner kronor
5. Byggledning, administration, tillstånd: 10 miljoner kronor
6. Riskpåslag: 36 miljoner kronor

Totalt cirka 171 miljoner kronor

Sammanfattningsvis bedöms en fotbollsplan på sluttäckt deponi, alternativ 2, innebära stora kostnader för borttransport av förorenade massor och det finns osäkerhet kring om konstruktionen är genomförbar. Någon grov kostnadsuppskattning har inte tagits fram för alternativ 1, då det inte bedöms genomförbart i relation till artskyddet.

Möjliga ytor utanför deponin

Om något av de två studerade alternativen, alternativ 1 och alternativ 2, inte är aktuella att studera vidare kan det område som utgår som användning för skola, skoltomten, studeras för idrottsändamål, se område i bild ovan. Denna mark består huvudsakligen av naturmark med fastare mark som berg och morän och till mindre del av lösare jordar. Även detta alternativ behöver utredas vidare för att avgöra lämplig placering även i förhållande till projektering av den sluttäckta deponin. Denna yta bör storleksmässigt kunna stödja en 11-spelareplan. Andra ytor utanför deponin och skolområde (som föreslås utgå) består i stor utsträckning av våtmarksområde med dåliga grundförhållanden. I norra delen av området skulle en placering av fotbollsplan också riskera att påverka negativt på projekterad streckning av Dalvägens förlängning.

Konsekvenser om Dalvägens förlängning uteblir

Enligt den tredje punkten i återremissen efterfrågades förtydligande om konsekvenser för de områden i sydöstra Boo där detaljplanering nyligen slutförts och utbyggnad av vägar pågår, om förslaget att Dalvägens förlängning till Boovägen utgår på grund av svåra markförhållanden och oskäligt hög investeringsutgift.

Sydöstra Boos utveckling

Utvecklingen i sydöstra Boo utgår från den planeringsinriktning som beslutades i detaljplaneprogrammet (2012). I programmet anges en vägstruktur med Gustavsviksvägen och Dalvägen som huvudgator med gång- och cykelväg och utformade för högre trafikbelastning med busstrafik, samt ett nät av uppsamlingsgator för fördelning av trafik till och från huvudgatorna.

Trafikmängden i sydöstra Boo förväntas öka i och med kommande förtätning med bostäder och verksamheter som möjliggörs i nya detaljplaner. Innan de nya detaljplanerna fanns cirka 700 befintliga villafastigheter. I de nya detaljplanerna möjliggörs minst 400 tillkommande bostäder och därutöver de som väljer att inreda två lägenheter i sin huvudbyggnad samt attefallshus. Planerna möjliggör även verksamheter om cirka 14 000 kvadratmeter BTA vilket kommer generera nya arbetsplatser.

Förändringar av tilltänkt trafikstruktur

I detaljplaneprogrammet finns två avsedda väganslutningar till områdets uppsamlingsgator som har utgått under de efterkommande detaljplaneprocesserna, se bild nedan. Det är dels Boo strandvägs anslutning till Värmdövägen, vilken har enskilt huvudmannaskap utanför programområdet sydöstra Boo och därmed inte kan räknas som allmäntillgänglig. Det är dels Kornettvägens sammankoppling med Söderled som skulle öppna upp en till anslutning till Boovägen genom villaområdet söder om Dalkarlsängen, men som mötte stort motstånd hos medborgare och förslaget på bilvägsammankoppling övergick till att bli en gång- och cykelväg. Inga av dessa gator skulle klara busstrafikering eftersom de är mycket smala.

Den tilltänkta nya Trafikplats Boo vid Värmdöleden saknar finansiering som innebär att trafikplatsen inte kan genomföras i närtid. Det gör att den framtida ökade trafikmängden i sydöstra Boo kommer öka belastningen i Boo och på Orminge trafikplats. Enligt detaljplaneprogrammet ska även en ny vägkoppling skapas genom att Dalvägen förlängs till Boovägen, men denna innebär stora investeringar och nyttan minskar eftersom ny trafikplats inte kommer genomföras i närtid.

I dagsläget genomförs en utbyggnad av bland annat huvudgatorna Dalvägen och Gustavsviksvägen. Vid Dalvägens västra ände byggs en vändplan för buss som var avsedd att vara tillfällig men möjliggör att busstrafiken kan fungera även utan Dalvägens förlängning.

Sydöstra Boo i gråmarkerat område. Huvudgatorna i röd linje. Dalvägens förlängning i streckad röd linje. Korsningen Gustavsviksvägen-Värmdövägen illustreras med röd ring. Befintlig bussvändplats med grå ring. Ny möjlig bussvändplan enligt detaljplan för Dalvägen med grön ring. Tidigare tilltänkta Boo trafikplats med blå ring. Tidigare avsedda väganslutningar illustreras med blå pil.

Konsekvenser om Dalvägen inte förlängs

Utan en förbindelse mellan Dalvägen och Boovägen kan det bli svårare att lägga en linjestreckning för buss som blir attraktiv tidsmässigt, vilket i sin tur skulle kunna påverka beläggningen på linjen och därmed turtätheten. Omfattningen och lokaliseringen av förtätning i detaljplanerna har utgått från att Gustavsviksvägen och Dalvägen busstrafikeras. Otillräcklig kollektivtrafikförsörjning är negativt för framför allt planerade lägenheter i flerbostadshus och arbetsplatser i verksamhetslokaler. Att vägkopplingarna vid Boo strandväg och Kornettvägen utgick i detaljplanerna har i lägre grad bedömts påverka de nya lägenheterna och arbetsplatserna, eftersom dessa vägar ändå inte skulle klara busstrafikering.

Om Dalvägen inte förlängs till Boovägen innebär det att trafiken ökar framför allt på Gustavsviksvägen, och det kan skapa problem vid korsningen mellan Gustavsviksvägen och Värmdövägen, se bild ovan. Ett stickprov med platsbesök i korsningen har gjorts i september 2024 för att bedöma dagens situation. Platsbesök gjordes en vardagsmorgon under rusningstid, med slutsatsen att köbildningen inte var omfattande. Som mest var det 5 bilar i kö med fördröjning om 40 sekunder, i snitt var det 2-3 bilar i kö med fördröjning om 20 sekunder.

Köbildningen bedöms därför i dagsläget vara acceptabel. På längre sikt kan dock mer omfattande köbildning med längre fördröjningstider uppstå när trafik från ett tätat sydöstra Boo ska göra vänstersväng västerut på Värmdövägen, vilket kan innebära att åtgärder vid korsningen behövs i framtiden.

Färre in- och utfarter till sydöstra Boo innebär ett mindre robust lokalt vägnät och påverkar områdets interna rörlighet negativt.

Studerade alternativ och åtgärder

Ett alternativ som studerats är att göra någon trafikåtgärd vid korsningen Gustavsviksvägen-Värmdövägen. En cirkulationsplats bedöms inte lösa köbildning på Gustavsviksvägen, det saknas också utrymme för att anlägga det utan större sprängningsarbeten och/eller intrång på privata fastigheter. Signalreglering bedöms inte heller vara en helt bra lösning eftersom det stoppar upp trafiken på Värmdövägen, men ändå bättre än cirkulationsplats. Signalreglering kan dock innebära att även korsningen Mensättravägen-Värmdövägen behöver ingå i en samordnad signalreglering av båda korsningarna.

En idé som prövats är att förlänga Oxbärsvägen till befintlig infartsväg till Bootippen.

Studerat alternativ att koppla ihop Oxbärsvägen med infartsgatan till Bootippen.

En förlängning av Oxbärsvägen har studerats utifrån följande antagande. Vägen skulle uppskattningsvis behöva en bredd på cirka 7-8 meter väg exklusive vägslänter, för att klara av den avsedda genomfartstrafiken, även om det antas en väg utan busstrafikering och med endast gång- och cykelbana på ena sidan. Detta att jämföra med Dalvägen som planeras till en bredd av 10 meter med gång- och cykelbanor på båda sidor.

Dagens infartsväg till Bootippen, Dalkarlsvägen, har idag endast en bredd på cirka 3 meter och skulle behöva breddas och förstärkas.

Oxbärsvägen planeras att byggas om till en bredd om cirka 4 meter inom utbyggnadsprojektet av gator i sydöstra Boo och ingår i detaljplan för Dalvägen-Gustavsviksvägen. Denna gata är i detaljplanen planerad som villagata med vändplan. Vägutrymmet avgörs av vad detaljplanen reglerar som allmän plats gata. Oxbärsvägen kan därför inte breddas mer än vad som planeras i pågående vägutbyggnad, utan att en ny detaljplan skulle tas fram. Detaljplanen för Dalvägen-Gustavsviksvägen har pågående genomförandetid till år 2038. Innan genomförandetiden har gått ut får planen inte ändras, ersättas eller upphävas mot berörda fastighetsägares vilja.

Befintlig infartsväg Dalkarlsävggen ligger i direkt anslutning till ett lekvatten för större vattensalamnder som är en art med högt skyddsvärde och omfattas av artskydd enligt Artskyddsförordningen. Lekvattnet har i flertalet utredningar konstaterats vara så värdefullt att det inte får påverkas. Omkring lekvattnet finns områden som ingår i livsmiljön som också är skyddade.

Vidare finns i området även flera fågelarter och fladdermöss som ingår i artskyddet. Skogsområdet öster om deponin (nordväst om Oxbärsvägens vändplan) har pekats ut som viktig livsmiljö att bevara. I angränsande detaljplan Dalvägen-Gustavsviksvägen fick anpassningar göras och byggrätter plockas bort för att bevara denna naturmark för fåglarnas livsmiljö.

Därmed kan konstateras att förlänga och bredda Oxbärsvägen genom dessa områden bedöms nästintill omöjligt, utifrån artskyddet.

Förutom naturvärdesaspekten finns tekniska och ekonomiska utmaningar. Det finns krav att sluttäcka deponin enligt ett föreläggande. Utifrån framtagna projektering tar sluttäckningskullen stöd mot bergsslänten söder om deponin. I den projekterade sluttäckningen finns även tryckbankar i öster, väster och norr om sluttäckningen för att ”hålla emot”. Om en väg skulle dras genom/över sluttäckningen mellan Dalkarlsvägen och Oxbärsvägen skulle det innebära att massor i deponin behöver omfördelas vilket sannolikt innebär väsentligt högre kostnader.

Sammanfattningsvis sammanfaller en förlängning av Oxbärsvägen till Dalkarlsvägen med naturområden med arter som omfattas av artskydd samt sluttäckningen av Bootippen.